

in prijateljev gasilstva v obče. Album bode izhajal v zvezkih velike osmerke po 25—30 slik z življenjepisi na lepem popirji, slike pa na kartonu, in se bode oziral na hrvaško-slovenska društva. Cena lepo vezanemu zvezku bode okolo 1 gld, 20 kr. — Isto uredništvo namerja izdati tudi „Vatrogasni žepni koledar za godinu 1895“, ki bode poleg kalendara in drugega berila obsejal statističke podatke tudi vseh slovenskih gasilnih društev. Cena 80 kr.

Jagičev „Archiv“. Nedavno sta izšla prvi in drugi zvezek XVI. letnika Jagičevega zbornika „Archiv für slav. Philologie“. Kakor prejšnji, prinašata tudi ta dva mnogo zanimljivega in raznovrstnega gradiva iz obširnega področja slovanske filologije v najširšem zmislju. Tudi nekaj doneskov za zgodovino slovenščine se nahaja tukaj. Na prvem mestu pa omenimo Vondrákovo razpravo „Althochdeutsche Beichtformeln im Altkirchenslavischen und in den Freisinger Denkmälern“. Vondrákova zasluga je, da je zasledil original jedne izpovedne molitve staroslovenskega („panonskega“) eucholog. sinait. v starovisokonemščini, in sicer v rokopisu iz IX. in XI. stoletja. Mi smo sicer vedeli po kijevskih odlomkih, da je že na velikomoravskih tleh, tedaj že v panonski dobi, vplivala latinščina na staroslovenščino, da se je tudi iz nje prevajalo v staroslovenščino. Za homeletiko in katehezo se pa v teh ravnokar za krščanstvo pridobljenih pokrajinah ni dala latinščina uporabiti v korist staroslovenščine; morala je tedaj staronemščina, katera je bila tukaj v cerkvi ozko spojena z latinščino, priskočiti na pomoč. To se nam sedaj dozdeva popolnoma naravno, in vendar ni imel nihče poguma brez nobene podlage izreči take trditve. Sedaj imamo temu v Vondrákovi razpravi neovržne dokaze. Zanimljivo je vendar, da se je že prej izreklo mnenje, da je baš v nekaterih molitvah euchol. sinait. najti vpliv latinskega in ne grškega izvirnika. Z isto izpovedno molitvijo euchol. sin., katera je predstavljena iz staronemščine strinja se v marsičem nedvojbeno zadnja izpovedna molitev brizinskih spomenikov, kakor nam to dobro razlaga Vondrák. Po njegovem mnenju je nekje v slovaških pokrajinah ali na slovaškoslovenski meji prestavil duhovnik nemške izpovedne molitve v staroslovenski jezik s primesjo slovaškega narečja. Ta prevod se je potem predelal v čisto staroslovenskega, kakor se nahaja v euch. sinait., in z marsikaterimi izpremembami v slovenščino, kakor ga vidimo v brizinskih spomenikih. V tem oziru nam še marsikaj ni jasnega in marsikaj je še dvojbenega. Tudi slovaške sledove v brizinskih spomenikih bode treba podpreti s tehtnejšimi dokazi ali pa jih opustiti. — Med ostalimi razpravami še opozarjamo na obširno studijo danskega učenjaka Sörensena „Beitrag zur Geschichte der Entwicklung der serb. Heldendichtung“. Razven tega so tu še razprave Verhrackega, Kažužniackega, P. Gjorgjevića, Abichta in Oblaka.

Med korenitimi ocenami je največ Jagičevih. Tudi o novi glagolski izdaji misala poroča. „Wir haben es nicht mit einer Errungenschaft neuester Zeiten zu thun, wie ein ‚liberaler‘ österreichischer Verwaltungsbeamter vor mehreren Jahren den Glagolismus Istriens als eine Neuerung des Jahres 1848 braudmarken wollte. Nein, er hat sich nur um die Kleinigkeit von 600 Jahren verrechnet; das Recht datiert nämlich nicht vom Jahre 1848, sondern 1248“ — piše Jagić v tej oceni. — Mnogo zanimljivih opazek in novih mislij je v obsežni oceni Murkovi o Sobestjanskega ruski knjigi „Učeniya o nacional. osobennost. karaktera i juridičesk. byta drevnih Slavjanov“.

V bibliografskem oddelku poročajo Jagić, Brückner, Oblak in Polívka kratko in jedernato o mnogih novih knjigah; navzlic vsi kratkosti nam povedo vendar dovolj o vrednosti dotičnih razprav.

Glagolita Clozův. Vydal dr. Václav Vondrák. Se třemi světlotiskovými přílohami. V Praze 1893, 4°, 126. — Kopitarjeva za ono dōbo epohalna izdaja glagol. cloz. je že iz davna pošla. Zato nam je Vondrák jako ustregel z novo izdajo tega važ-